

Yttrande

Datum 2020-11-09

Klassificering 1.1.4.

Dnr RAÄ-2020-1491

Ert datum 2020-08-10

Er dnr Fi2020/03324/SPN

Avdelning Kulturmiljöavdelningen

Enhet Enheten för
kulturmiljöintegrering

Remiss av departementspromemorian Genomförande av MKB-direktivet i plan- och bygglagen (Ds 2020:19)

Regeringskansliet har begärt att Riksantikvarieämbetet yttrar sig över förslagen i den ovan nämnda departementspromemorian (Ds 2020:19).

Synpunkter

Riksantikvarieämbetet har inga invändningar mot ett fortsatt genomförande av MKB-direktivet i plan- och bygglagen i enlighet med förslagen i departementspromemorian.

Riksantikvarieämbetets yttrande baseras på en bedömning av eventuella följder av förslagen för kulturmiljön. Det finns annars en rad svårigheter med att genomföra direktivet i plan- och bygglagen. Till exempel innebär detaljplan och bygglov inte att verksamheter och åtgärder kan prövas och regleras på det sätt som tillståndsprövning enligt miljöbalken och sektorslagarna innebär. Det kan därför för flera av projektyperna vara svårt att förebygga den betydande miljöpåverkan som befaras när detaljplanläggning utlöser genomförande av miljöbedömning. Ett annat problem är att större bebyggelseprojekt vanligen delas upp i flera planer vilket kan innebära kumulativa effekter inte uppmärksammas och att den samlade prövning som direktivet förutsätter uteblir. Trots att de beskrivna svårigheterna kan medföra negativa följder för bland annat kulturmiljön bedömer Riksantikvarieämbetet att fördelarna med ett genomförande i plan- och bygglagen överväger nackdelarna.

Riksantikvarieämbetet

Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm

Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

Hemsida www.raa.se

Org.nr 202100-1090

Bankgiro 5052-3620

I departementspromemorian föreslås att regeringen ska kunna meddela föreskrifter om undantag från kravet på detaljplanläggning och miljöbedömning för projekt vars markbehov understiger 5 000 kvadratmeter. Sådana undantag ska dock inte kunna göras inom bland annat bebyggelseområden som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. Riksantikvarieämbetet bedömer att denna begränsning av undantaget är väl-motiverat. Myndighetens utvärderingar visar dock att det finns stora variationer när det gäller i vilken utsträckning kommunerna identifierar värdefulla

bebyggelseområden eller om kommunerna tycker sig ha tillräcklig antikvarisk kompetens. Insatser för att vägleda kommunerna kring tillämpningen av 8 kap. 13 § i plan- och bygglagen är därför angelägna, bland annat mot bakgrund av skrivelsens förslag till reglering av undantag.

Vidare noterar Riksantikvarieämbetet med tillfredsställelse att rätten för miljöorganisationer att överklaga planer, lov och förhandsbesked tydliggörs. Rättsfall visar att sådana organisationer kan vara sammanslutningar som syftar till att tillvarata kulturmiljö och kulturarv.

Detta beslut har fattats av riksantikvarien Lars Amréus efter föredragning av utredaren Anders Hedlund. Även överantikvarien Knut Weibull, avdelningschefen Marja-Leena Pilvesmaa och enhetschefen Rikard Sohlenius har varit med om den slutliga handläggningen.

Beslutet har signerats digitalt och saknar därför underskrift.

Lars Amréus

Anders Hedlund

Kopia: Kulturdepartementet